

ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ Й ТЕНДЕНЦІЙ АВТОМАТИЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВ У КОНТЕКСТІ ЦІЛЮВИХ ОРІЄНТИРІВ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ БУХГАЛТЕРІВ

У статті визначено актуальність дослідження стану й тенденцій автоматизації бухгалтерського обліку малих підприємств. У результаті анкетування працюючих бухгалтерів визначено найбільш доцільні комп'ютерні системи бухгалтерського обліку на малих підприємствах. Оцінено поширеність “локальних” та “хмарних” програмних рішень в автоматизації бухгалтерського обліку малих підприємств. Встановлено тренди у використанні “локальних” і “хмарних” комп'ютерних систем бухгалтерського обліку. Встановлено самооцінку рівню володіння бухгалтерами комп'ютерними системами бухгалтерського обліку й основні чинники, що ускладнюють застосування бухгалтерами нових технологій.

Ключеві слова: автоматизація, бухгалтерський облік, малі підприємства, бухгалтери, комп'ютерні системи бухгалтерського обліку.

Стрімке зростання ролі інформаційних технологій у професійній діяльності бухгалтера малого підприємства детермінує необхідність наявності в нього відповідних компетенцій, формування яких належить, перш за все, до зони відповідальності його фахової підготовки.

Аналіз наукових і методичних публікацій [1; 2; 3; 7] вказує на те, що в плані автоматизації бухгалтерського обліку на малих підприємствах чільне місце посідають комп'ютерні системи бухгалтерського обліку класів “міні-” та “міді-бухгалтерія. При цьому створення інформаційної системи сучасного малого підприємства стає можливим як на основі “локальних” програмних рішень, так і на основі “хмарних” програмних рішень [5; 6; 8].

Оптимізація фахової підготовки бухгалтерів у цьому аспекті можлива в разі визначення стану та тенденцій автоматизації бухгалтерського обліку малих підприємств і розробки на цій основі цільових орієнтирів навчального процесу студентів напряму 6.030509 “Облік та аудит”.

Мета статті – проаналізувати тенденції автоматизації бухгалтерського обліку на малих підприємствах у контексті професійної діяльності бухгалтерів. Методи дослідження: анкетування працюючих бухгалтерів (30 респондентів); статистична обробка емпіричних даних (визначення відсоткового відношення, крос-табуляція).

З метою вивчення тенденцій в організації обліку малих підприємств, а також ставлення бухгалтерів до цих тенденцій нами розроблена анкета, яка відповідає вимогам до анкет [4; 9] та складається із 12 пунктів, 10 з яких – пункти закритого типу, а 2 – передбачають упорядкування наявних суджень за рангом.

Пункти умовно поділено на два блоки: 1) пункти 1–8 – загальні відомості щодо статі, соціально-професійних даних про бухгалтера, його про-

фесійну кваліфікацію, галузь (за видами економічної діяльності) тощо; 2) пункти 9–14 – має на меті виявлення основних тенденцій в організації бухгалтерського обліку малих підприємств, а також ставлення до цих тенденцій. Зокрема, пункти другого блоку давали змогу виявити:

- найбільш доцільні, на думку респондентів, “локальні” програми для автоматизації бухгалтерського обліку (“відкрита” відповідь);
- найбільш доцільні, на думку респондентів, “хмарні” програми для автоматизації бухгалтерського обліку (“відкрита” відповідь);
- оцінку респондентом поширеності “локальних” та “хмарних” рішень на малих підприємствах (“закрита” відповідь);
- оцінку респондентом трендів у поширенні “локальних” та “хмарних” рішень на малих підприємствах (“закрита” відповідь);
- самооцінку респондентом рівня оволодіння сучасними “локальними” технологіями автоматизації бухгалтерського обліку (“закрита” відповідь, бал);
- самооцінку респондентом рівня оволодіння сучасними “хмарними” технологіями автоматизації бухгалтерського обліку (“закрита” відповідь, бал);
- основні чинники, що ускладнюють засвоєння нових технологій автоматизації бухгалтерського обліку на підприємстві (упорядкування наведених суджень за рангом).

Усього опитано 30 бухгалтерів різних профілів, які взяли участь у роботі семінару кафедри Обліку і аудиту Класичного приватного університету “Інноваційні підходи до організації бухгалтерського обліку” у 2014 р. Результати опрацьовано за допомогою програми Statistica 6 [10].

У результаті первинної обробки анкети дійсними було визнано всі 30 бланків. За підсумками їх опрацювання встановлено такі факти.

В анкетуванні взяли участь 5 чоловіків та 25 жінок, з них: 26,7% бухгалтерів працювали на підприємствах, які за класифікатором видів економічної діяльності належать до галузі “Торгівля, ремонт автомобілів, побутових виробів та предметів особистого вжитку”; 23,3% – “Операції з нерухомим майном, оренда, інжиніринг та надання послуг підприємствам”; 16,7% – “Промисловість”; 13,3% – “Будівництво”; 10% – “Діяльність транспорту та зв’язку”; 6,7% – “Сільське господарство, мисливство та лісове господарство”; 3,3% – “Діяльність готелів та ресторанів”.

Вікові параметри респондентів були такими: 30% – від 25 до 35 років; 33,3% – від 35 до 40 років; 13,3% – від 40 до 50 років; 20% – від 50 до 60 років; 3,3% – більше ніж 60 років. Стаж до п’яти років мали 10%, від п’яти до десяти років – 30%, від десяти до п’ятнадцяти років – 50%, більше ніж 15 років – 10% респондентів.

Отримані дані засвідчили, що, з одного боку, переважна кількість бухгалтерів належали до середнього покоління, а з іншого – більшість з них були досвідченими фахівцями. На нашу думку, такий віковий розподіл респондентів є типовим для бухгалтерської професійної сфери.

Респонденти мали такий розподіл за формою господарювання підприємств, на яких вони працювали: товариства з обмеженою відповідальністю – 30%; приватні підприємства – 26,7%; приватні підприємці – 20%; акціонерні товариства – 10%; державні підприємства – 6,7%; інші види – 6,7%.

За кількістю працівників ці підприємства мали такий розподіл: 26,7% – до 10 працівників; 43,3% – від 10 до 100 працівників; 13,3% – від 100 до 1000 працівників; 16,7% – більше ніж 1000 працівників.

На умовах повної зайнятості працювали 70% респондентів; на умовах часткової зайнятості – 20%; на умовах аутсорсингу – 10% .

Повну відповідальність за організацію бухгалтерського обліку (керівні посади, а також одноосібне виконання бухгалтерських функцій на підприємстві) несли 70% респондентів; обмежену відповідальність (посади середньої ланки) – 16,67% ; часткову відповідальність (обліковці) – 13,33%.

У процесі обробки даних, отриманих на основі аналізу відповідей респондентів на запитання про ставлення до основних тенденцій в організації бухгалтерського обліку малих підприємств, виявлено таке.

Серед найбільш доцільного “локального” програмного забезпечення автоматизації бухгалтерського обліку 56,67% респондентів відзначили програму 1С Підприємство; 13,33% – програму БЕСТ; 10 – Парус Підприємство; по 3,33% респондентів віддали перевагу програмам “Domino-Бухгалтерія”, “Інфін бухгалтерія”, “Турбо-бухгалтер”, “Акцент-бухгалтерія”, “Інфо-бухгалтер” для України, а також засобам MS Office.

Серед найбільш доцільних “хмарних” програмних засобів 23,33% респондентів відзначили програму MeDoc; 23,33% – “1С: Підприємство 8 через Інтернет”; 16,67% – ОПЗ; 13,33% – “Web-звіт”; 6,67% – “Бухгалтерію-онлайн від ПриватБанку”; 6,67% – “FLP. ua”; по 3,33% респондентів віддали перевагу програмам “iFin бухгалтерія”, “Контур. Бухгалтерія”, а також “Соната”.

Результати анкетування за пунктом анкети, що стосувався оцінювання стану поширеності “локальних” та “хмарних” рішень в автоматизації бухгалтерського обліку малих підприємств, мали такий вигляд: 53,33% респондентів зазначили, що на сьогодні на малому підприємстві найбільш доцільним є використання “локальних” бухгалтерських систем; 40% респондентів вважають, що на сьогодні доцільним є використання “локальних” та “хмарних” програмних продуктів у доповненні; 6,67% респондентів вважають, що сьогодні найбільш доцільним є використання “хмарних” бухгалтерських програмних продуктів.

Цікаву інформацію отримано в результаті крос-табуляції отриманих даних, яка являє собою спосіб їх подання у вигляді двомірних таблиць, у яких значення однієї змінної співвідносяться із значеннями іншої змінної [10]. Процедура крос-табуляції дала змогу з’ясувати таке.

Тезу про те, що на малому підприємстві сьогодні найбільш доцільним є використання “хмарних” бухгалтерських систем, підтримують 11,11% бухгалтерів віком від 25 до 35 років; 25% бухгалтерів віком від 40 до 50 років; жодного бухгалтера віком від 35 до 40 років, а також більше ніж 50 років.

Тезу про те, що на малому підприємстві в сучасних умовах найбільш доцільним є використання “локальних” бухгалтерських систем, підтримують 55,56% бухгалтерів віком від 25 до 35 років; 80% бухгалтерів віком від 35 до 40 років; 25% бухгалтерів віком від 40 до 50 років; 33,33% бухгалтерів віком від 50 до 60 років.

Те, що на малому підприємстві сьогодні найбільш доцільним є використання обох концепцій у доповненні одна одній, вважають: 33,33% бухгалтерів віком від 25 до 35 років; 20% бухгалтерів віком від 35 до 40 років; 50% бухгалтерів віком від 40 до 50 років; 66,67% бухгалтерів віком від 50 до 60 років; 100% бухгалтерів віком більше ніж 60 років.

На запитання “Який клас програмного забезпечення сьогодні є найбільш доцільним для автоматизації бухгалтерського обліку?” розподіл відповідей мав такий вигляд.

Використання “хмарних” систем виділило 12,5% бухгалтерів підприємств з чисельністю працівників до 10 (малі підприємства); жодного бухгалтера підприємств із чисельністю працівників від 10 до 100 працівників; 25% бухгалтерів підприємств із чисельністю працівників від 100 до 1000; жодного бухгалтера підприємств із чисельністю працівників більше ніж 1000 людей.

Із використанням “локальних” систем автоматизацію бухгалтерського обліку пов’язувало 62,5% бухгалтерів підприємств з чисельністю працівників до 10 працівників (малі підприємства); 53,85% бухгалтерів підприємств із чисельністю працівників від 10 до 100 працівників; 50% бухгалтерів підприємств із чисельністю працівників від 100 до 1000 працівників; 40% бухгалтерів підприємств із чисельністю працівників більше ніж 1000 осіб.

Використанню обох концепцій віддали перевагу 25% бухгалтерів підприємств з чисельністю працівників до 10 осіб (малі підприємства); 46,15% бухгалтерів підприємств із чисельністю працівників від 10 до 100 працівників; 25% бухгалтерів підприємств із чисельністю від 100 до 1000 працівників; 60% бухгалтерів підприємств із кількістю працівників більш ніж 1000 осіб.

Отримані дані вказують на те, що, незалежно від віку, стажу роботи та кількості працівників на підприємстві, бухгалтери сьогодні віддають перевагу використанню “локальних” “хмарних” технологій. Такі дані співвідносяться з нашими спостереженнями, згідно з якими бухгалтери сьогодні побоюються довіряти дані обліку підприємства віддаленим серверам.

Утім, використання “хмарних” технологій поступово посідає чільне місце в організації інформаційної системи підприємств, про що говорить достатньо значна кількість респондентів, яка вважає, що сьогодні в діяльності малого підприємства найбільш доцільним є паралельне використання “хмарної” та “локальної” концепції в доповненні одна одній.

Оцінюючи тренди в поширенні “локальних” та “хмарних” рішень в автоматизації бухгалтерського обліку малих підприємств 70% респондентів відзначили, що найбільш доцільним є використання “хмарних” бухгалтерських систем; 20% – віддали перевагу використанню обох концепцій у

доповненні одна одній; 10% – вважають, що найбільш доцільним буде використання “локальних” бухгалтерських систем.

Процедура крос-табуляції дала змогу встановити: щодо поширеності “локальних” та “хмарних” рішень в автоматизації бухгалтерського обліку малих підприємств більшість (66,67%) бухгалтерів віком від 25 до 35 років вважають, що в найближчому майбутньому автоматизація бухгалтерського обліку на малому підприємстві буде пов’язана з використанням “хмарних” технологій. З використанням “локальних” технологій це пов’язують 11,11% респондентів. Паралельне використання “хмарної” та “локальної” концепції в доповненні одна одній у найближчому майбутньому передбачає 22,22% респондентів.

У групі бухгалтерів віком від 35 до 40 років з’ясувалося, що 80% респондентів автоматизацію бухгалтерського обліку на малому підприємстві в найближчому майбутньому пов’язують із використанням “хмарних” технологій. З використанням “локальних” технологій це пов’язують 10% респондентів. Паралельне використання “хмарної” та “локальної” концепції в доповненні одна одній у найближчому майбутньому передбачає 10% респондентів.

У віковій категорії від 40 до 50 років 75% респондентів автоматизацію бухгалтерського обліку на малому підприємстві в найближчому майбутньому пов’язують із використанням “хмарних” технологій. З використанням “локальних” технологій це пов’язують 25% респондентів.

Автоматизацію бухгалтерського обліку на малому підприємстві в найближчому майбутньому із використанням “хмарних” технологій пов’язують 66,67% бухгалтерів віком від 50 до 60 років. 33,33% респондентів цієї вікової групи вважають, що в майбутньому актуальним буде паралельне використання “хмарної” та “локальної” концепцій.

У найстаршій віковій категорії (більш ніж 60 років) єдиний фахівець, який брав участь у дослідженні, вважає, що в майбутньому актуальним буде паралельне використання “хмарної” та “локальної” концепцій.

Крос-табуляція даних дала змогу також встановити, що із використанням “хмарних” систем автоматизацію бухгалтерського обліку пов’язувало 62,5% бухгалтерів підприємств з чисельністю працівників до 10 осіб; 69,23% бухгалтерів підприємств із чисельністю працівників від 10 до 100 осіб; 50% бухгалтерів підприємств із чисельністю працівників від 100 до 1000 осіб; 100% бухгалтерів підприємств із чисельністю працівників більш ніж 1000 осіб.

Із використанням “локальних” систем автоматизацію бухгалтерського обліку розвиток галузі пов’язувало 12,5% бухгалтерів підприємств з чисельністю працівників до 10 осіб; 7,69% бухгалтерів підприємств із чисельністю працівників від 10 до 100 осіб; 25% бухгалтерів підприємств із чисельністю працівників від 100 до 1000 осіб.

Із використанням обох концепцій як доповнення одна одній автоматизацію бухгалтерського обліку пов’язували 25% бухгалтерів підприємств з чисельністю працівників до 10 осіб; 23,08% бухгалтерів підприємств із

чисельністю працівників від 10 до 100 осіб; 25% бухгалтерів підприємств із чисельністю працівників від 100 до 1000 осіб.

Отримані дані показують, що, оцінюючи тенденцію автоматизації бухгалтерського обліку, працюючі фахівці, майже незалежно від віку, стажу роботи та чисельності працівників підприємства, вважають, що найбільш актуальним на малих підприємствах у найближчому майбутньому буде використання “хмарних” технологій. Можливо, це пов’язано з їх порівняно невисокою вартістю їхнього використання, а також порівняною простотою та якісною технічною підтримкою, які фахівці можуть оцінити вже сьогодні.

Аналіз результатів анкетування, отриманих за пунктом анкети, що стосувався самооцінки рівню володіння локальними технологіями автоматизації бухгалтерського обліку (запитання “Як Ви оцінюєте свій рівень володіння сучасними локальними технологіями автоматизації бухгалтерського обліку”) дав змогу встановити, що 20% респондентів оцінили свій рівень як “поганий”; 40% респондентів – як “середній”; 33,33% – як “добрий”; 6,67% – як “відмінний”.

Крос-табуляція змінної “Вікова група” із результатами відповідей на запитання “Як Ви оцінюєте свій рівень володіння сучасними “локальними” технологіями автоматизації бухгалтерського обліку” виявила, що:

– у віковій категорії від 25 до 35 років 11,11% респондентів оцінили свій рівень володіння цими технологіями як “низький”; 22,22% – як “середній”; 66,67% – як “добрий”;

– у віковій категорії від 35 до 40 років 20% респондентів оцінили свій рівень володіння цими технологіями як “низький”; 50% – як “середній”; 20% – як “добрий”; 10% – як “відмінний”;

– у віковій категорії від 40 до 50 років 25% респондентів оцінили свій рівень володіння цими технологіями як “середній”; 50% – як “добрий”; 25% – як “відмінний”;

– у віковій категорії від 50 до 60 років 16,67% респондентів оцінили свій рівень володіння цими технологіями як “низький”; 50% – як “середній”; 33,33% – як “добрий”;

– більше ніж 60 років 100% (один респондент) – як “середній”.

З’ясовані особливості розподілу відповідей свідчать про те, що, хоча між досвідченими та молодими респондентами існують деякі розбіжності в самооцінці рівня володіння “локальними” технологіями автоматизації бухгалтерського обліку, цей рівень здебільшого оцінюють як “середній” або “добрий”.

Крос-табуляція дала змогу виявити, що:

– 25% бухгалтерів підприємств з чисельністю працівників до 10 осіб оцінили свій рівень володіння “локальними” технологіями як “низький”; 37,5% – як “середній”; 37,5% – як “добрий”;

– 23,08% бухгалтерів підприємств з чисельністю працівників від 10 до 100 осіб оцінили свій рівень володіння цими технологіями як “низький”; 30,77% – як “середній”; 38,46% – як “добрий”; 7,69% – як “відмінний”;

– 25% бухгалтерів підприємств з чисельністю від 100 до 1000 працівників оцінили свій рівень володіння “локальними” технологіями як “високий”; 75% – як “середній”;

– 40% бухгалтерів підприємств з чисельністю більш ніж 1000 працівників оцінили свій рівень володіння цими технологіями як “середній”; 40% – як “добрий”; 20% – як “відмінний”.

Отримані результати вказують на те, що, по-перше, бухгалтери малих підприємств оцінюють рівень своєї підготовки до використання технологій автоматизації обліку дещо нижче, ніж бухгалтери більш великих підприємств; по-друге, самооцінка бухгалтерами малих підприємств володіння хмарними технологіями свідчить про те, що вони усвідомлюють брак відповідних компетенцій.

Самооцінка респондентами рівня володіння “хмарними” технологіями автоматизації бухгалтерського обліку (пункт анкети: “Як Ви оцінюєте свій рівень володіння сучасними “хмарними” технологіями автоматизації бухгалтерського обліку?”) показала, що 36,67% респондентів оцінювали свій рівень як “поганий”; 56,67% – як “середній”; 3,33% – як “добрий”; 3,33% – як “відмінний”.

У результаті крос-табуляції було виявлено, що:

– у віковій категорії від 25 до 35 років 33,33% респондентів оцінили свій рівень володіння “хмарними” технологіями як “низький”; 44,44% – як “середній”; 11,11% – як “добрий”; 11,11% – як “відмінний”;

– у віковій категорії від 35 до 40 років 30% респондентів оцінили свій рівень володіння цими технологіями як “низький”; 70% – як “середній”;

– у віковій категорії від 40 до 50 років 50% респондентів оцінили свій рівень володіння “хмарними” технологіями як “низький”; 50% – як “середній”;

– у віковій категорії від 50 до 60 років 50% респондентів оцінили свій рівень володіння цими технологіями як “низький”; 50% – як “середній”;

– більш ніж 60 років 100% (один респондент) – оцінили свій рівень як “поганий”.

На нашу думку, з’ясовані особливості розподілу відповідей респондентів свідчать про те, що, хоча між досвідченими та молодими респондентами існують невеликі розбіжності в самооцінці рівня володіння “хмарними” технологіями автоматизації бухгалтерського обліку, цей рівень здебільшого оцінюють як “низький” або “середній”.

Корисну інформацію отримано при зіставленні відповідей респондентів із кількістю працівників підприємств, на якому працює бухгалтер. Розподіл відповідей мав такий вигляд:

– 37,50% бухгалтерів підприємств з чисельністю працівників до 10 осіб оцінили свій рівень володіння “хмарними” технологіями як “низький”; 50% – як “середній”; 12,5% – як “добрий”;

– 30,77% бухгалтерів підприємств з чисельністю від 10 до 100 працівників оцінили свій рівень володіння “хмарними” технологіями як “низький”; 69,23% – як “середній”;

– 50% бухгалтерів підприємств з чисельністю працівників від 100 до 1000 осіб оцінили свій рівень володіння “хмарними” технологіями як “низький”; 50% – як “середній”;

– 40% бухгалтерів підприємств з чисельністю працівників більш ніж 1000 осіб оцінили свій рівень володіння “хмарними” технологіями як “низький”; 60% – як “середній”.

На нашу думку, отримані дані свідчать, що загалом, незалежно від кількості працівників на підприємстві, бухгалтери оцінюють свій рівень володіння “хмарними” технологіями невисоко.

Для встановлення основних чинників, що утруднюють засвоєння нових технологій бухгалтерського обліку респондентам було запропоновано присвоїти ранг кожному з наведених тверджень. У процесі обробки даних отримано такі результати:

– досить значна кількість респондентів (66,67%) перший ранг присвоїла такому чиннику, як “втомленість від виконання професійних функцій”;

– другий ранг найбільша кількість респондентів (70%) присвоїла такому чиннику, як “невміння належним чином організувати свою пізнавальну діяльність”;

– третій ранг 83,33% респондентів присвоїли такому чиннику, як “відсутність системного контролю за пізнавальною діяльністю з боку тьютора або викладача”;

– четвертий ранг 70% респондентів присвоїли такому чиннику, як “відсутність належного методичного забезпечення”;

– п’ятий ранг 70% респондентів присвоїли такому чиннику, як “перевантаженість побутовими проблемами, нестача часу”;

– шостий ранг найбільша кількість респондентів (73,33%) присвоїла такому чиннику, як “нестача кваліфікації”;

– сьомий ранг 73,33% респондентів присвоїли такому чиннику, як “недостатність уваги до відповідного аспекту професійної діяльності у фаховій підготовці”;

– восьмий ранг 73,33% респондентів присвоїли іншим чинникам.

Наведені результати дали змогу констатувати, що серед факторів, які перешкоджають засвоєнню новітніх технологій, респонденти наряду із втомленістю від виконання професійних функцій, перевантаженістю побутовими проблемами, нестачею часу тощо, виділили недостатність уваги до відповідного аспекту професійної діяльності у базовій професійній освіті.

Таким чином, проведене дослідження дає змогу сформулювати такі **висновки**.

Найбільш доцільним програмним забезпеченням автоматизації обліку в межах локальної концепції фахівці визначають програмні продукти: “1 С Підприємство для України”, БЕСТ, “Парус Підприємство”, а також інші програми (“Domino-Бухгалтерія”, “Інфін бухгалтерія”, “Турбо-бухгалтер”, “Акцент-бухгалтерія”, “Інфо-бухгалтер для України”, засоби MS Office).

Найбільш доцільним програмним забезпеченням автоматизації обліку в межах “хмарної” концепції фахівці визначають такі програмні продук-

ти (у порядку зменшення значущості): MeDoc; “1С: Підприємство 8 через Інтернет”; ОПЗ; “Web-звіт”; “Бухгалтерію-онлайн від Приватбанку”; “FLP.ua”. Привертають увагу фахівців й інші програмні продукти, зокрема: “iFin бухгалтерія”, “Контур. Бухгалтерія” “Соната” тощо.

Як свідчать результати дослідження, серед програмних продуктів “хмарної” концепції, яким віддають перевагу працюючі бухгалтери, переважають програми, призначені для формування звітності, а суто бухгалтерські програми не посідають чільне місце. Вважаємо, що отримані дані вказують на те, що до “хмарних” технологій бухгалтери ставляться обережно, оскільки бояться поширення приватних даних, проте вони вважають, що найближчим часом частка ринку “хмарних” технологій значно підвищиться. Особливо ці тенденції стосуються малих підприємств.

Між досвідченими та молодими респондентами існують деякі розбіжності в самооцінці рівня володіння технологіями автоматизації бухгалтерського обліку, однак рівень володіння “локальними” технологіями здебільшого оцінюють вище, ніж рівень володіння “хмарними” технологіями.

Серед факторів, які заважають засвоєнню новітніх технологій, респонденти особливо виділяють недостатність уваги підготовці до використання сучасних комп’ютерних систем бухгалтерського обліку в базовій професійній освіті.

Перспективи подальших досліджень полягають у визначенні параметрів готовності майбутніх бухгалтерів до автоматизації бухгалтерського обліку на малих підприємствах.

Список використаної літератури

1. Баловсяк Н. В. Формування інформаційної компетентності майбутнього бухгалтера в процесі професійної підготовки : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Баловсяк Надія Василівна ; Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України. – Київ, 2006. – 334 с.
2. Бенькович Є. Р. Програмні комп’ютерні системи як невід’ємна складова підготовки майбутнього економіста до професійної діяльності / Є. Р. Бенькович // Вісник Черкаського університету. Серія “Педагогічні науки”. – 2009. – Вип. 166. – С. 17–20.
3. Бенькович Є. Р. Підготовка студентів економічних спеціальностей до використання програмних комп’ютерних систем у професійній діяльності : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04 / Є. Р. Бенькович ; Ін-т вищ. освіти АПН України. – Київ, 2009. – 20 с.
4. Добренев В. И. Методы социологического исследования : учебник / В. И. Добренев, А. И. Кравченко. – Москва : ИНФА-М, 2004. – 768 с.
5. Івахненко С. В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту : навч. посіб. [Електронний ресурс] / С. В. Івахненко. – 4-те вид., випр. і допов. – Київ : Знання, 2008. – 343 с. – Режим доступу: http://libfree.com/168894110-buhgalterskiy_oblik_ta_auditinformatsiyni_tehnologiyi_v_organizatsiyi_buhgalterskogo_obliku_ta_auditu_ivahnenkov_sv.html.
6. Королев Ю. Ю. Классификация программных продуктов по автоматизации бухгалтерского учета [Электронный ресурс] / Королев Юрий Юрьевич // Компьютер в бухгалтерском учете и аудите. – 1998. – № 2. – Режим доступа: <http://www.kpress.ru/comp/1998/2/classif/classif.asp>.
7. Петльована Л. Л. Професійні програмні засоби, що використовуються у вищому економічному закладі / Л. Л. Петльована // Вісн. Житомир. держ. ун-ту ім. І. Франка. – 2006. – № 30. – С. 65–68.

8. Прикладне програмне забезпечення : курс лекцій [Електронний ресурс] // Сайт підтримки навчальних програм Українського інституту інформаційних технологій в освіті Національного Технічного Університету України “КПІ”. – Режим доступу: <http://moodle.ipk.kpi.ua/moodle/mod/resource/view.php?id=11729>.

9. Толстова Ю. Н. Измерение в социологии : учеб. пособ. / Ю. И. Толстова. – Москва : КДУ, 2007. – 288 с.

10. Электронный учебник по статистике [Электронный ресурс]. – Режим доступа: <http://www.statsoft.ru/home/textbook/default.htm>.

Стаття надійшла до редакції 20.01.2015.

Шевченко С. В. Исследование состояния и тенденций автоматизации бухгалтерского учета малых предприятий

Определена актуальность исследования состояния и тенденций автоматизации бухгалтерского учёта на малых предприятиях. В результате анкетирования работающих бухгалтеров определены наиболее целесообразные компьютерные системы бухгалтерского учета на малых предприятиях. Оценена распространенность локальных и облачных программных решений в автоматизации бухгалтерского учета малых предприятий. Установлены тенденции в использовании “локальных” и “облачных” решений. Выявлена самооценка уровня владения бухгалтерами компьютерными системами бухгалтерского учета и основные факторы, затрудняющие усвоение бухгалтерами новых технологий.

Ключевые слова: автоматизация, бухгалтерский учет, малые предприятия, бухгалтера, компьютерные системы бухгалтерского учёта.

Shevchenko S. Analysis of the Status and Tendencies of Accounting Automation at Small Enterprises

The article deals with the actuality of analysis of the status and tendencies of accounting automation at small enterprises. There are the most appropriate accounting computer systems for small enterprises due to the survey among working accountants. The article points out that there are some differences in auto-evaluation of the ownership level of accounting automation technology between experienced and young respondents, but the ownership level of ‘local’ technologies, is mainly evaluated more highly than the ownership level of ‘cloud’ technologies. It has been also established that among the factors that interfere with adoption of new technologies, respondents choose the lack of attention in training of accounting modern computer systems within the basic vocational education. The author has found that among the software ‘cloud’ concept preferred by working accountants, the programs made to create reporting are dominated, but purely accounting software programs are of no importance. These data indicate that accountants are suspicious to the ‘cloud’ as are afraid of private data spreading, but they believe that in the nearest future the market share of ‘cloud’ technologies will increase significantly. Especially these tendencies concerns small enterprises. It is shown that the prospects for the further research are connected with determination the readiness parameters of future accountants to automate accounting at small enterprises.

Key words: automation, accounting, small enterprises, accountants, accounting computer systems.